

1 oktyabr Prokurorluq İşçilərinin Peşə Bayramı Günüdür

Müasir Azərbaycan Prokurorluğunda gənc kadrların potensialının reallaşdırılmasına xüsusi önəm verilir

Bəşər tarixi boyu cərəyan edən müxtəlif ictimai-siyasi hadisələrə nəzər saldıqda həmin proseslərin əksəriyyətində gənc şəxsiyyətlərin imzalarına rast gələ bilərik. Öz zamanlarının məhrumiyyət və çətinliklərinə sine gər-məklə insanlığa töhfə vermiş bir çox gənc mütəfəkkir, elm adamı və siyasətçinin fəaliyyət və yaradıcılığı bu gün də ayrı-ayrı elmi-tədqiqat işlərinin obyektində çıxış etməkdədir.

Sevindirici haldır ki, keçmiş dövrlərə nisbətən günümüzün reallığında gənclərin təşəbbüslərinə olan münasibət daha da liberallaşmış, onların təcrübəsizliyi və səriş-təsizliyi barədə əsrlərdir formalaşmış yanlış stereotiplər aradan qalxmışdır.

Bələ ki, inkişaf etmiş ölkələrdə aparılmış rəy sorğuları və araşdırmalarla gənclərdə işə yaradıcı yanaşma və produktivlik kimi xüsusiyyətlərin daha çox müşahidə edilməsi, habelə əmək prosesinə münasibətdə faydalılıq əmsalının yüksək olması bir daha öz təsdiqini tapmışdır. Təsədüfi deyildir ki, artıq gənc kadr resurslarının üstün cəhətlərini qavrayan nəhəng transmilli korporasiyalar ümumdünya təhsil reytingində ilk yerlərdə qərarlaşmış Harvard, Yel, Oksford və digər universitetlərlə əməkdaşlıq edərək istedadlı gəncləri onların hələ tələbə olduğu dövrdən müəyyən edib öz sıralarında karyera qurmağa dəvət edirlər. Məhz bu tendensiyanın nəticəsidir ki, bu gün istər optimallaşmanı prioritet elan edən dövlətlərin inzibati idarəçilik sistemində, istərsə də innovativ yanaşmalara meyil edən özəl sektorun menecment fəaliyyətində gənc mütəxəssislərin say nisbətində əhəmiyyətli artım müşahidə edilir.

Dünyanın qabaqcıl ölkələri sırasında olan Azərbaycan Respublikasında da gənclər siyasətinin formalaşmış zəngin ənənəsi və özünəməxsus strateji dəst-xətti vardır.

Azərbaycanın siyasi tarixində "Gənclər" fenomeni

Azərbaycanda ilk dəfə gənclər hərəkatının ümumi strategiyası və ideologiyasının təşəkkül tapması XIX əsrin sonlarından başlayaraq bütün dünyada gedən ictimai-siyasi proseslərlə eyni vaxta təsadüf etmişdir. O zaman ölkəmizdə yeni məktəblər, müasir teatr və demokratik mətbuatın yaradılması ilə formalaşan ictimai-siyasi mühit də gənclərin təşkilatlanması

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən gənclər siyasətinin bütün istiqamətləri üzrə həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər gəncliyin inkişaf strategiyasının yeni mərhələyə qədəm qoymasını şərtləndirmişdir.

və milli-siyasi şüurunun inkişafında müstəsna rol oynamışdır.

Rusiya imperiyası və Sovet İttifaqı daxilindəki sərt qaydalara və təqib hallarına ezmə ilə dənən göstərən Azərbaycan gəncliyi keçiriyi inkişaf yolunun ilk mərhələsini 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə nəticələnmiş milli-azadlıq hərəkatının aparıcı qüvvəsi kimi təmamlaşmışdır.

İkinci Dünya müharibəsində milli gəncliyimizin İsrəfil Məmmədov, Həzi Aslanov, Mehdi Hüseynzadə və digər bu kimi böyük qəhrəmanlıq və şücaət nümayiş etdirilmiş bir çox nümayəndələrinin döyüş təcrübəsi onilliklər sonra bərpa edilən müstəqillik dövründə xalqımızın hərbi-vətənpərvərliyinin əsas istinad nöqtələrindən olmuşdur.

XX əsrdə Azərbaycanıda digər sahələrdə olduğu kimi, ədəbi və mədəni mülhədə əldə edilmiş uğurlarda da gənclərin böyük eməyi olmuşdur. 29 yaşında siyasi rəpressiya qurbanı olmuş Mikayıl Müşfiq, ilk pyesini yeniyetmə yaşlarında yazmış Cəfər Cabbarlı, 23 yaşında yaratdığı "Leyli və Məcnun" operası ilə müsəlman şərqində opera sənətinin əsasını qoymuş Üzeyir

Hacıbəyov və digər dühalarımız milli-mədəni sərvətimizi məzmunca daha da zənginləşdirmişlər.

Müasir Azərbaycanın öz dövlət müstəqilliyini bərpa etməsi də bilavasitə gənclərimizin adı ilə bağlıdır. Onlar Sovet işğalına qarşı təşəkkül tapmış xalq hərəkatının aparıcı qüvvəsi olmuş, 1988-ci ildə erməni ekstremistlərinin Azərbaycana qarşı başladığı hərbi təcavüzü dəf etmək üçün ilk özünümüdafiə dəstələrinin və Qarabağ müharibəsində silahlı qüvvələrimizin tərkibində döyüşmüş, 1990-cı ilin qanlı yanvar hadisələrində şəhid olaraq müstəqilliyimizin ilk müjdəçiləri kimi xalqımızın əbədi yaddaşına həkk olunmuşlar.

Qısa nəzər saldıığımız yaxın tarix boyu gənclərin cəmiyyətimizin həyatında önəmli mövqə tutmasına baxmayaraq, istər ölkəmizin Sovetlərin tərkibində olduğu müddətdə, istərsə də müstəqilliyimizin ilk illərində ölkə idarəetməsində daha çox yaşlı nəslin nümayəndələrinə üstünlük verilməklə, gənclərin dövlət siyasətində iştirakı artmışdır, istərsə də müstəqilliyimizin ilk illərində ölkə idarəetməsində daha çox yaşlı nəslin nümayəndələrinə üstünlük verilməklə, gənclərin dövlət siyasətində iştirakı artmışdır. Beləcə gənclərə etimadsızlığı dikte edən bu arxaik yanaşma kökündən dəyişdirilərək çağdaş dövrün tələbinə uyğunlaşdırılmış, kadr peşəkarlığının yalnız bioloji yaş amilləri əsasında deyil, davamlı təhsil və təcrübə əsasında müəyyən olumasına başlanılmışdır.

Məhz belə bir məqamda ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışı ilə hər sahədə olduğu kimi, bu sahədə də köklü dəyişikliklər baş vermiş, ölkəmizdə sistemli və strateji gənclər siyasətinin təməli qoyulmuşdur. Məhz Ümummilli liderin prezidentiyyəti dövründə gənclərin dövlət idarəetməsində və idarəçiliklə bağlı digər mühüm sahələrdə iştirakı artmışdır. Beləcə gənclərə etimadsızlığı dikte edən bu arxaik yanaşma kökündən dəyişdirilərək çağdaş dövrün tələbinə uyğunlaşdırılmış, kadr peşəkarlığının yalnız bioloji yaş amilləri əsasında deyil, davamlı təhsil və təcrübə əsasında müəyyən olumasına başlanılmışdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev daim gənclərə qayğı göstərərək, onların bir fərd kimi yetişməsinə, milli və vətənpərvər ruhda tərbiyəsinə xüsusi önəm verirdi. Ulu öndər nitqlərinin birində bu barədə deyirdi: "Gənclərimiz milli ruhda tərbiyə olunmalıdır, milli-mənəvi dəyərlərimizin əsasında tərbiyələnməlidir. Gənclərimiz bizim tariximizə yaxşı bələd olmalı, dilimizi yaxşı bilməlidir. Hər bir gənc vətənpərvər olmalıdır, vətənpərvərlik böyük məfhumdur".

Gənclər siyasətinin institusional təzahürü olaraq, 1994-cü ildə Gənclər və İdman Nazirliyi yaradılmışdır. Bu sahədə

köklü islahatların davamı kimi, 1996-cı ilin fevralında Azərbaycan gənclərinin ilk forumu keçirilmiş və bununla da gəncliyin inkişafına dəstək dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Növbəti addım olaraq, ulu öndərin təşəbbüsü ilə hər il fevralın 2-si ölkədə Gənclər Günü kimi qeyd olunmağa başlanmışdır.

Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Gənclər Günü MDB və Şərqi Avropa ölkələri məkanında ilk dəfə olaraq məhz Azərbaycanda qeyd olunmağa başlanmış, dünya miqyasında isə Ümumdünya Gənclər Günü (12 avqust) yalnız 1999-cu ildə BMT-nin müvafiq qərarı əsasında təsis edilmişdir. Eyni zamanda, həmin dövrdə Azərbaycanda gənclər siyasətinin təntənəsi olaraq, bu sahədə dövlət siyasətinin məqsədlərini, prinsiplərini, istiqamətlərini, təşkilati-hüquqi əsaslarını müəyyən edən "Gənclər siyasəti haqqında" 9 aprel 2002-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir.

Müasir dövrdə gənclər siyasəti

Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı - Azərbaycan Respublikasının

Prokurorluq orqanlarında yeniləşmə prosesi gedir, gənc kadrlar işə qəbul edilir, vəzifədə irəli çəkilir, yeni iş ruhu, canlanma və inkişaf hiss olunur. Bu proseslər dövlət tərəfindən dəstəklənir və bundan sonra da dəstəklənəcəkdir.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən gənclər siyasətinin bütün istiqamətləri üzrə həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər gəncliyin inkişaf strategiyasının yeni mərhələyə qədəm qoymasını şərtləndirmişdir.

Bələ ki, ötən müddət ərzində dövlət başçısının rəhbərliyi ilə gənclərin sağlamlığı, təhsili, məşğulluğu, sosial müdafiəsi və digər sahələrdə genişmiqyaslı və mərhələli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Onun dəstəyi və bilavasitə rəhbərliyi ilə ən ucqar kəndlərdən böyük şəhərlərdə də vətənimizin istənilən qoşəsində istifadəyə verilmiş onlarla təhsil ocaqları, yaradıcılıq mərkəzləri, səhiyyə və sosial müəssisələr gənclərimizin tam şəkildə istedad və bacarıqlarını inkişaf etdirməsinə şərait və stimul yaratmışdır.

Mehriban xanım Əliyeva 2 fevral 2013-cü il tarixdə "Baku" jurnalına verdiyi müsahibədə təhsil almış gəncliyi stabil siyasi sistem, effektiv sosial siyasət, zəngin təbii sərvətlər, müasir infrastruktur və ölkəmizin uğur qazanmasında böyük rolu olan ən mühüm amillərə aid etmişdir.

Birinci vitse-prezident 24 noyabr 2019-cu il tarixdə TASS Agentliyinə, "Rossiya 24" telekanalına və "Rossiyskaya qazeta"ya verdiyi müsahibədə isə Heydər Əliyev Fondunun gənc əməkdaşları haqqında demişdir: "Mən fəxr edirəm ki, Fondda bu cür vətənpərvər, yaxşı təhsil görmüş, artıq müstəqil Azərbaycanda böyümüş gənclər komandası var və bizim uğurlarımız, əlbəttə ki, komanda şəklində işin uğurudur".

Mehriban xanım Əliyevanın ən nəcib təşəbbüslərindən olan hər iki valideyn himayesindən məhrum gənclərin qayğı ilə əhatə olunması, onların layiqli gələcəyinin təmin edilməsidir. Belə ki, bu təşəbbüsün təzahürü olaraq, ölkəmizdə ilk dəfə Abşeron rayonunda çoxmənzilli yaşayış binaları ("Məzun evləri") tikilərək həmin gənclərin istifadəsinə verilmişdir.

Hazırda ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti öz bəhrəsini verməkdədir. Müasir Azərbaycan gəncliyi ölkə həyatının bütün sahələrində öz layiqli mövqeyini tutmuşdur. Bu gün gənc kadrlar istər dövlət idarəçiliyində, istər özəl sektordə, istərsə də digər mühüm istiqamətlərdə fəaliyyət göstərərək cəmiyyətə fayda verməkdədir.

Vətənpərvər gənclərimiz ölkəmizi beynəlxalq miqyasda uğurla təmsil edirlər. Onlar beynəlxalq tribunallardan xalqımızın haqq səsinə hər kəsə çatdırır, beynəlxalq ictimaiyyətin milli tariximizin həqiqətləri ilə tanış olması üçün çalışırlar.

Azərbaycan Prokurorluğunda gənc kadrların rolu

Gənclər siyasətinin qayəsində olan siyasi iradə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında da köklü kadr islahatlarının aparılmasına rəvac vermişdir. Məhz bacarıqlı və savadlı gənclərin seçilərək dövlətin layiqli qulluqçuları kimi dövlət idarəetməsində iştirakının təmin edilməsi məqsədilə digər dövlət qurumları arasında ilk dəfə olaraq prokurorluq orqanlarında müsabiqə yolu ilə işə qəbulun həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Belə ki, ulu öndər Heydər Əliyevin 19 iyun 2001-ci il tarixli Fərmanı ilə "Prokurorluğa işə qəbul olunmaq üçün namizədlərlə müsabiqə keçirilməsi qaydaları haqqında Əsasnamə" təsdiq edilmiş və bununla da prokurorluq orqanlarında işə qəbulla bağlı müsabiqələrlə prokurorluğun kadr korpusunun savadı, dünyagörüşü, o cümlədən yüksək mənəvi keyfiyyətləri ilə seçilən, habelə dövlətçilik ideyalarına sadıq gənclərin he-

sabına formalaşdırılmasına başlanılmışdır.

2002-ci ildən etibarən prokurorluq orqanlarına işə qəbul olunmaq istəyən hər bir gəncin bilik səviyyəsi, ümumi dünyagörüşü və digər şəxsi keyfiyyətlərinə görə prokurorluqda işləmək üçün layiqli olması keçirilən qəbul ixtisas imtahanları (test imtahanı və yazılı imtahan) və aparılan müsahibə ilə müəyyən edilir. Həm ixtisas imtahanlarının, həm də müsahibənin keçirilməsinin şəffaf, beynəlxalq tələblərə uyğun formada davam etdirilməsi daim diqqətdə saxlanılır.

Qeyd olunan yeniliklər əsasında həyata keçirilən gənclər siyasəti artıq prokurorluq orqanlarında öz bəhrəsini vermişdir. Belə ki, 2002-ci ilədək prokurorluq orqanlarında qulluq keçən 30 yaşınadək işçilərin sayı prokurorluq əməkdaşlarının ümumi sayının 3 faizinə bərabər olduğu halda, həmin ildən sonrakı dövrdə müsabiqə yolu ilə işə qəbul edilmiş gənc prokurorluq işçilərinin sayı əhəmiyyətli dərəcədə artaraq hazırda 70 % təşkil edir.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev daim gənclərə qayğı göstərərək, onların bir fərd kimi yetişməsinə, milli və vətənpərvər ruhda tərbiyəsinə xüsusi önəm verirdi. Ulu öndər nitqlərinin birində bu barədə deyirdi: "Gənclərimiz bizim tariximizə yaxşı bələd olmalı, dilimizi yaxşı bilməlidir. Hər bir gənc vətənpərvər olmalıdır, vətənpərvərlik böyük məfhumdur".

Həmin müsabiqələrə dair statistik rəqəmlərə nəzər salsaq, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu üzrə 13 və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğu üzrə 9 müsabiqə keçirilmişdir. Həmin müsabiqələrdə prokurorluq orqanlarına işə qəbulla əlaqədar müraciət etmiş 5630 nəfər arasında uğur qazanmış 911 namizəd prokurorluq orqanlarına qulluğa qəbul edilməklə məsul vəzifələrə təyin edilmişlər.

Prezident cənab İlham Əliyevin Baş prokuror Kamran Əliyevi bu vəzifəyə təyin edilməsi ilə əlaqədar olaraq 1 may 2020-ci il tarixdə videoformat rejimində qəbul edərək prokurorluq orqanlarında islahatların dərinləşdirilməsinə və fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə dair irəli sürdüyü mühüm tövsiyələrə uyğun olaraq bu mühüm dövlət təsisatında kadr tərkibinin yenilənməsi, xüsusilə də rəhbər heyətin gənc, istedadlı kadrlarla komplektləşdirilməsi istiqamətində çox ciddi addımlar atılmışdır.

Kadr heyətinin gücləndirilməsi və idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı aparılan ardıcıl islahatlar gənc prokurorluq əməkdaşlarında innovativ düşüncə və rəqabətədavamlı biliklərin əldə olunmasına, yüksək texnologiyalar və informasiya mühitində sərbəst davranışının təşviqinə, onların yaradıcı və innovativ potensialının üzə çıxarılmasının dəstəklənməsinə yönəlmişdir.

Belə ki, tam şəffaf və ədalətli prosedurlar əsasında keçirilmiş müsabiqələr nəticəsində prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul edilən işçilər prokurorluğun müxtəlif struktur qurumlarında səmərəli fəaliyyət göstərməklə, onların yarısından çoxu yuxarı təsnifat üzrə, o cümlədən 75 nəfəri rəhbər vəzifələrdə irəli çəkılmışdir.

Kadr siyasətinin uğuru kimi gənc əməkdaşların peşəkar fəaliyyətinin davamlı olaraq qiymətləndirilməsinin nəticəsidir ki, 2020-ci ilin may ayının 1-dən hazırkı vaxtadək olan dövrdə Azərbaycan Respublikasının Prokurorluq orqanlarının tarixində ilk dəfə olaraq gənc prokurorluq işçilərindən 1 nəfəri Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini, 7 nəfəri Baş Prokurorluğun və Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin idarə (şöbə) rəisi, 21 nəfəri isə müstəqil rayon (şəhər), həmçinin ixtisaslaşmış hərbi prokuror vəzifələrinə təyin edilmişlər.

Xüsusi olaraq qeyd edilməlidir ki, 2020-ci il may ayının 1-dən bu günədək 107

prokurorluq işçisi yuxarı təsnifat vəzifələrinə təyin olunmuşdur. Yuxarı təsnifat vəzifələrinə təyin olunmamışdan əvvəl bu kateqoriyaya üzrə prokurorluq işçilərinin orta yaş həddi 46 olmuşdursa, bu göstərici artıq 38 yaşa əmmişdir.

Prokurorluq orqanlarında gənclər sahəsində həyata keçirilən kadr siyasətində gənc əməkdaşların təqribən 7%-ni qadın əməkdaşlar təşkil etməsinə baxmayaraq 2012-ci ilədək onlar prokurorluğun rəhbər heyətində təmsil olunmamışlar. 2012-ci ildən etibarən bu tendensiya nisbətən dəyişə də, qadın əməkdaşlar bilavasitə istintaq fəaliyyəti ilə bağlı vəzifələrdə deyil, daha çox inzibati xarakter daşıyan yuxarı vəzifələrdə işləmişlər.

Lakin təqdirəlayiq hal kimi qeyd etmək olar ki, aparılan son islahatlar çərçivəsində prokurorluqda gənc qadın əməkdaşlara ilk dəfə olaraq bilavasitə istintaq, təhqi-

qat və əməliyyat-axtarış fəaliyyətinə, yəni bütünlükdə ibtidai araşdırmaya prosesual nəzərətin həyata keçirilməsi kimi mühüm vəzifələr həvalə edilmiş, bəziləri işə tabe rayon prokuror vəzifələrinə təyin edilmişlər. Bu sahədə başqa bir yeni nüans isə gənc qadın əməkdaşların Baş Prokurorluğun idarə və şöbə rəisləri kimi yüksək vəzifələrə təyin edilməsi olmuşdur.

Bütün bunlar prokurorluq orqanlarında gənc əməkdaşlara verilən dəyərli onların bilavasitə peşə səriştəsi, əxlaqi keyfiyyətləri, innovativ potensialı, dünyagörüşü və biliklərinə əsaslanmasının əyani göstəricisidir. Belə ki, aparılan ardıcıl islahatların başlıca məqsədlərindən biri də məhz gənclərə təşəbbüsək, yaradıcı və innovativ potensialın üzə çıxarılmasının dəstəklənməsinə yönəlmişdir.

Gələcəyə baxış

Hesab edirik ki, davam edən kompleks islahatlar prokurorluq orqanlarının cəmiyyətdə rolunun artırılması, ölkəmizin inkişafı prosesində fəal iştirakı, cinayətçılığa, o cümlədən korrupsiyaya qarşı mübarizə metodlarının təkmilləşdirilməsi, əməkdaşların peşəkarlığının gücləndirilməsi, qulluqda mütlərəqqi motivasiya (həvələndirmə) modellərinin tətbiqi, yeni informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının istifadəsi üçün sürətləndirilməsi, maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və bir sıra digər sahələrdə keyfiyyət göstəricilərinin yüksəldilməsinə təkan verəcəkdir.

Prokurorluq orqanlarında aparılan islahatların təhlili belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, müasir Azərbaycan gəncləri bu islahatların həm hədəfi, həm də iştirakçısı olmaqla, hər bir gənc prokurorluq əməkdaşının nailiyyəti ölkə rəhbərliyi səviyyəsinə aparılan uğurlu gənclər siyasətinin təbəssümlüdür.

Odur ki, islahatlar sadalanan prioritet istiqamətlərlə yanaşı qurumun kadr potensialının daha da inkişaf etdirilməsi, yüksək mənəvi, etik dəyərləri əsas tutan, bilik, bacarıq və müsbət şəxsi keyfiyyətləri ilə seçilən gənclərin işə cəlb edilməsi və dövlətimizin gənclərə dair mütlərəqqi siyasəti ilə səsleşməklə prokurorluğun fəaliyyətində səmərəliliyin artırılmasına xidmət edəcəkdir.

Heydər MƏMMƏDOV, Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini, III dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri.